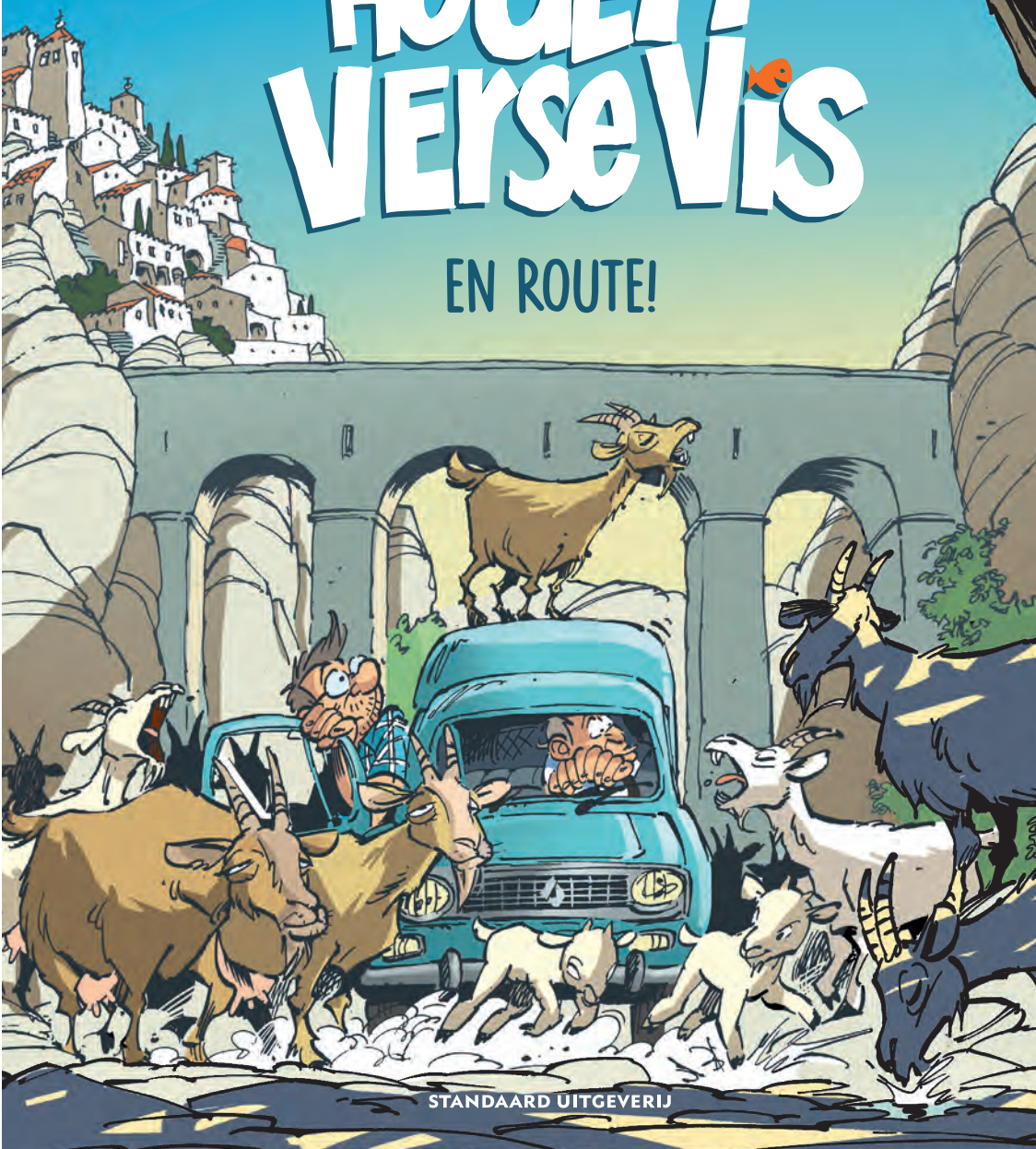

LEGENDRE - CAMBRÉ

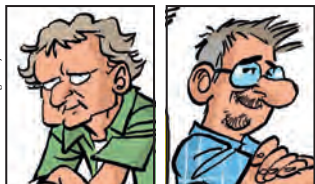
GRATIS
voorproefje

Heden VERSEVIS

EN ROUTE!

STANDAARD UITGEVERIJ

MARC LEGENDRE

CHAREL CAMBRÉ

Stripauteurs Charel Cambré en Marc Legendre kennen elkaar al jaren. Tien jaar geleden zorgden ze voor een shockwave toen ze met de Amorasreeks een volwassen versie van de familiestrip Suske en Wiske op de wereld loslieten. Sindsdien hebben ze samengewerkt aan een aantal Robbedoesverhalen en recent nog werd van hen *De geniale soepselder*, een hommage aan Piet Pienter en Bert Bibber, op de markt gebracht.

‘Lang leve de bruine kroeg!’

Marc Legendre en Charel Cambré over *Heden verse vis* en zin/onzin van de sociale media

Legendre en Cambré spreken en mailen elkaar dus regelmatig, ook over het striplandschap. Daarbij mag er al eens geventileerd worden en, *noblesse oblige*, waarom niet in een stripvorm, moeten ze een paar jaar geleden gedacht hebben. Het werden gags op een eigen Facebookpagina, met de welluidende titel *Heden verse vis*. Het stripmagazine *Eppo* stelde hen daarna voor er een papieren publicatie van te maken, en binnenkort verschijnt er een lang verhaal waarin twee stripauteurs – niet geheel toevallig Marc en Charel geheten – een avontuurlijke tocht naar het zuiden maken.

Omdat *Heden verse vis* als gagstrip op Facebook startte, was dat meteen een goeie gelegenheid om Marc Legendre en Charel Cambré niet alleen te polsen over hun nieuwe stripalbum, maar ook over zin en onzin van de sociale media, of zoals Amerika-journalist Björn Soenens ze omschreef: ‘Het wapen van de domme die denkt dat hij slim is, maar ook een bron van menselijke warmte.’ Benieuwd of Marc en Charel die dualiteit ook zo ervaren.

Zevearaars

Heden verse vis werd eerst gepubliceerd op Facebook. Was dat een bewuste keuze?

Marc: *Heden verse vis* begon inderdaad in november 2018 meteen met een eigen Facebookpagina. Charel en ik hadden elkaar wat zitten opjutten over een niemendal en we vonden dat we daar maar eens een cartoon over moesten maken. Alleen, waar publiceerden we die?

Charel: In ons geval ligt er twee minuten later een scenario, heb ik een mop uitgetekend, hebben we een naam, een logo, een Facebookpagina en veel goesting om enkel nog dát te doen.

Hoe ontstond het idee om jullie zelf als stripper-sonage te introduceren?

Charel: Wij kunnen soms echt een zaag spannen over de (strip)wereld en na een mail of tien tot het besluit komen dat we twee ouwe zeveraars zijn.

Marc: Daarbij beseffen we dat wat wij vreselijk vinden door anderen juist heel erg gewaardeerd wordt. Dus beslisten we dat het duidelijk moest worden dat wij zelf de brompotten zijn. We gaven onszelf de hoofdrol zodat niemand zou kunnen zeggen dat we ons verstoppden.

Relativering

Is de titel een referentie aan de beruchte Lambikgag (n.v.d.r. waarin een hele tekst op een advertentiebord voor een vishandel stelselmatig weggeveegd wordt tot de essentie: vis)?

Charel: Ja en nee. Ooit zei Johan de Smedt (ex-medewerker van Standaard Uitgeverij) dat hij er ernstig over dacht een viswinkel te openen om verlost te zijn van alle zelfvol-dane kneuterigheid in de strip-sector. Dat werd een running gag. Kregen we tijdens een vergadering iets te horen dat ons niet aanstond, keken we elkaar aan en zeiden we dat we een viswinkel zouden beginnen.

Marc: De titel komt van de Lambikgag en illustreert wat wij zelf van ons ge-jengel vinden. Het moet allemaal niet te ernstig genomen worden.

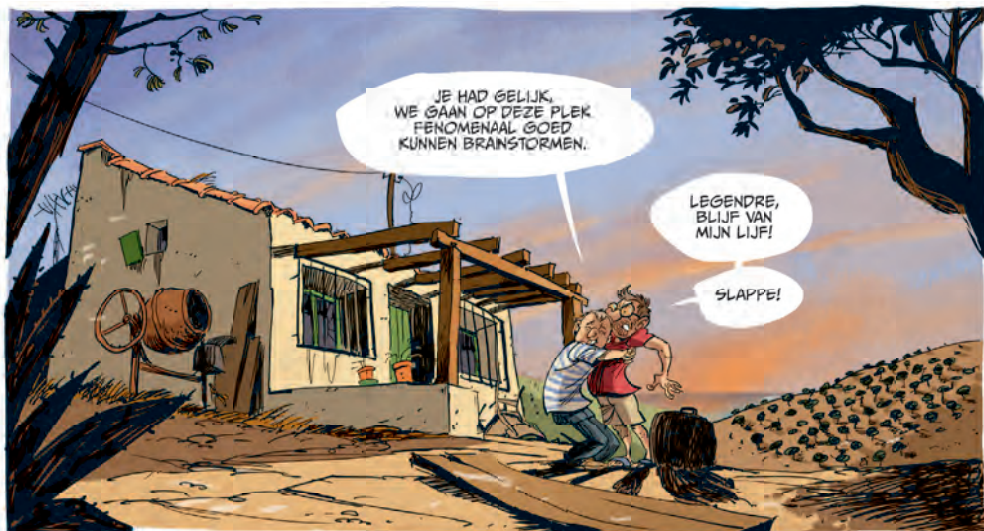
Welk gevoel lag aan de basis om de gags te tekenen/schrijven?

Marc: Relativering en leedvermaak, vooral met onszelf. Al die dikdoenerij en praatjes werken echt vreselijk op onze lachspieren.

Charel: En op onze zenuwen.

Marc: Het totale gebrek aan zelfspot van steeds meer mensen en groepen is niet enkel misplaatst en irritant, het is ook bedreigend en gevaarlijk.

Statler en Waldorf

Het verhaal is een roadtrip. Een ideaal vehikel?

Marc: Omdat we van onze eigen leefwereld vertrekken, kwamen we als vanzelf uit bij een trip naar Spanje om daar over een nieuw project te brainstormen.

Jullie konden natuurlijk putten uit eigen ervaringen. Hoe dicht staan de gags bij jullie eigen wereld?

Charel: Het valt wel mee. Natuurlijk zijn wij ook een soort Statler en Waldorf van de Muppets die op alles commentaar hebben, maar met dat verschil dat we in de eerste plaats heel hard en genadeloos met onszelf lachen.

Marc: Mensen beweren dat ze situaties of personages herkennen, maar dan blijkt telkens dat ze de bal compleet mislaan. *Heden verse vis* is geen afrekening of botte kritiek. Dat zou ook niet grappig zijn. Dan krijg je van die doortrapte, kwetsende en laag-bij-de-grondse bazaar waarmee de sociale netwerken vol staan.

Onnozele kiekens

Eerder was er de Mazdabende van Marc Michetz, Bernard Hislaire en Christian Darasse en de cartoons 'het literaire leven' van Peter van Straaten, waarin ook over het boekenvak werd gepraat. Waren dat voorbeelden voor jullie?

Marc: De Mazdabende vond ik nogal braaf. Ik hield meer van Arme Lampil van Cauvin en Lambillotte. Maar ik heb het gevoel dat we meer in de richting van *Curb your Enthusiasm* van en met Larry David evolueren. Charel en ik spelen een fictionaliseerde versie van

onzelf. Twee onnozele kiekens die de Bronzen Adhemar kregen, die Amoras maakten, maar die nooit content zijn.

En nu is er een lang verhaal. Waarom?

Charel: Waarom niet? De cartoons die we op Facebook plaatsten, vielen nogal in de smaak en op een dag vroeg uitgever Rob van Bavel of we van *Heden* versie *vis* strookgags voor *Eppo* wilden maken. Nadat we dat een jaar deden, voelden we aan alles dat er meer in het concept zat. Dus stelden we een lang verhaal voor en dat werd aangenomen.

Marc: De laatste tijd werken we vooral in opdracht en we wilden nog eens iets dat honderd procent van ons is. Met *Heden* versie *vis* amuseren we ons geweldig, dus besloten we om minstens een album te maken. Of we een uitgever zouden vinden, dat hield ons niet bezig. We zouden de strip hoe dan ook afwerken en in het slechtste geval zouden we hem zelf uitgeven. Wat uiteindelijk niet hoeft, gelukkig.

Een koe

In welke mate is het verhaal autobiografisch?

Marc: Charel had *Coño* gelezen, het boek waarin ik over onze verhuis naar de Canarische eilanden vertel. Het contrast tussen wat wij in België gewend zijn en wat in het zonnige zuiden gewoon is, leidt vaak tot hilarische situaties. Charel stelde voor om dat thema ook in *Heden* versie *vis* te gebruiken. Daardoor gaat het niet langer nadrukkelijk over twee striptekenaars en hun wereldje. Het mocht geen strip met inside jokes worden, geen onderonsje dat enkel voor collega's leuk is.

“Ooit zei Johan de Smedt dat hij er ernstig over dacht een viswinkel te openen om verlost te zijn van alle zelfvoldane kneuterigheid in de stripsector. Dat werd een running gag. Kregen we tijdens een vergadering iets te horen dat ons niet aanstond, keken we elkaar aan en zeiden we dat we een viswinkel zouden beginnen.”

– CHAREL CAMBRÉ

DA'S WAAR. HEB IK OIT VERTELD OVER DIE KEER DAT WE MET DE BOOT VOOR DE SLUIS VAN IJMUIDEN LAGEN?

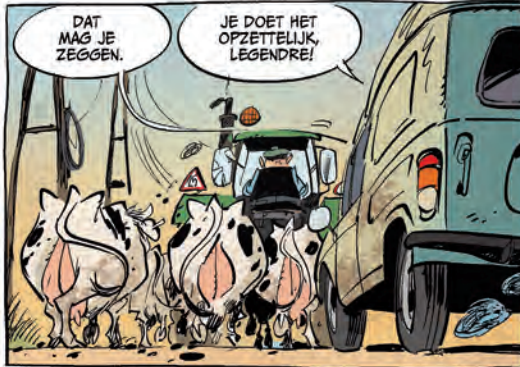
NEE LEGENDRE EN IK HOEF HET NIET TE WETEN WANT IK WORD NU AL ZEEBIK VAN JE MANIER VAN RIJDEN.

MAAR HET IS WEL AANGENAMER DAN IN DE FILE STAAN.

?

DAT MAG JE ZEGGEN.

JE DOET HET OPZETTELIIK, LEGENDRE!

© 2023 Standard Uitgeverij

Charel: Wat we van onszelf en uit onze eigen leefwereld gebruiken, zijn dingen die iedereen meemaakt. Er zijn wel meer mensen die hun job beu zijn, die iets anders willen, die aanstellerige collega's hebben, die autopech krijgen, die geloven dat het leven in Spanje beter is omdat de zon daar schijnt, etcetera. Nu merken we dat veel mensen zich in *Heden verse vis* herkennen en dat was de bedoeling.

Er wordt met iedereen gespot, niet in de laatste plaats met jullie zelf. Een manier om toch pijnpunten in de boekensector aan de kaak te stellen?

Marc: De nadruk ligt daar zeker niet op, maar soms past het in het verhaal. Er zijn trouwens wel meer topics die de revue passeren. Politieke correctheid, woke, geweld tegen homo's, vluchtelingen ... Toch is het zeker geen strip met een opgestoken vingertje. Maar af en toe mag een koe een koe genoemd worden. We maken ons echter geen illusies. Wie de schoen past, trekt hem zelden of nooit aan.

Teasers

Sociale media hebben dus een rol gespeeld bij de bekendmaking van deze strip. Zijn ze een stap voorwaarts voor jullie strips in het algemeen? Helpen ze omdat bijvoorbeeld de wereld nu jullie speeltuin is?

Charel: Facebook heeft inderdaad een rol gespeeld bij de opstart van *Heden verse vis*. Je ziet algemeen dat mensen die voor een publiek werken, dagelijks teasers en berichtjes op sociale media smijten waardoor hun fans op de hoogte blijven. Het helpt om belangstelling aan te wakkeren en de interesse warm te houden.

Marc: En ja, af en toe pikt iemand in het buitenland iets op en toont een uitgever interesse. Maar het is altijd hetzelfde, we mogen iets maken, maar dan wat zij voorstellen. Meestal brave-humor-dingen of een klassieke avonturenstrip zoals er al te veel zijn.

Via de sociale media is er natuurlijk contact met jullie lezers. In welke mate beïnvloeden ze jullie creatief proces? Houden jullie rekening met commentaren?

Marc: We zijn al een poosje met de Facebookpagina van *Heden verse vis* gestopt en ik zit niet op sociale media, dus kan ik moeilijk zeggen dat ik door reacties beïnvloed word. Dat zou trouwens nogal naïef zijn. Toen ik Biebel maakte, heb ik afgeleerd om me iets van commentaren aan te trekken, want wat de een geweldig grappig vond, vond iemand anders superflauw. Daar kun je dus totaal niks mee.

Charel: Ik zit nog wel op Facebook, maar ik deel dezelfde ervaring. Het is goed om het contact met je lezers te onderhouden, maar je kunt hen niet op hun wenken bedienen. Dat is iets wat soms arrogant overkomt, maar het is niet anders.

Teringzooi

Journalist Patrick Van Gompel heeft het over de 'asociale media' en filosoof Jean Paul Van Bendegeem zegt: 'De afkorting van sociale media is sm, dat zegt genoeg.' Kunnen jullie die stellingen onderschrijven? En de gevaren die de sociale media met zich meebrengen?

Marc: De sociale media boden de mensheid de meest schitterende kansen en toekomst, maar we hebben er een ziekelijke, laffe teringzooi van gemaakt. Ik ben er jaren geleden weggegaan en ik heb het geen uur gemist. Lang leve de bruine kroeg waar je elkaar in de ogen kijkt.

Charel: Op sociale media hebben de hardste roepers altijd gelijk en ze vallen het meeste op. Als twee azijnpissers je nieuwe strip afbreken, wordt dat in een ommezing 'je nieuwe strip werd door iedereen neergesabeld'. Daar kun je je schouders over ophalen, tot het in een recensie overgenomen wordt en iedereen gelooft dat het waar is.

BON.

"T WAS TE VERWACHTEN.
GEEN MENS IS IN ONS
GENTERESSEERD."

IK WEET NIET WAT JIJ VAN PLAN
BENT, MAAR IK HEB THUIS IETS
BETERS TE DOEN.

GOED,
WE ZIJN
WEG.

GELUKKIG, ZE ZIJN
ER NOG, DE MANNEN
VAN HET GOEDE LEVEN!

SORRY DAT IK WAT
LATER BEN, IK
GERAAKTE MIJN AUTO
NIET KWIJT...

NIEMAND WOU
'M HEBBEN.

HAR HAR HAR

JULLIE
WILLEN
NAAR HUIS,
ZEKER?

PECH
GEHAD,
JONGENS.

IN DE LUXE
EEN LAMBIEK EN JEROM
ZOALS IN DE STRAATRIDDER EN
IN DE SUPERDELUXE EEN WISKE
IN HAAR BLOOT GAT.

OMDAT DE SCENARIST GEWOONLIJK
MET ZIJN VINGERS ZIT TE DRAAIEN,
HEB IK VOOR LEGENDRE
OOK IETS MEEGBRACHT, HIHI...

EN OP DAT
LOSSE BLAD MOGEN
JULLIE EEN LUIPAARD TEKENEN.
DAT VRAAG IK NAMELIJK AAN
IEDEEN, IT IS VOOR MIJN
COLLECTIE ROOFDIEREN.

OP DE ROMMELMARKT
VOOR EEN PRIJKE!
OP DE KOP GETIKT!

ALLE BIEBELS
VOOR EEN
EURO!

NIET
OVERDREVEN DUUR,
ZEG MAAR.
HAHAHAHA!

WACHT CAMBRÉ, OP DIE KAARTJES
MOET ENKEL EEN HANDTEKENING, OP
DE STICKERS EEN KOPJE EN
ALS HET KAN EEN...?

WAT
BETEKENT
DAT?

NIET TE GELOVEN, MOET JE KIJKEN
WAT DIT ZOT NU WEEER GEMAAKT HEEFT!
HAHHAHAHAHA!

**EEN
LUI PAARD!**

BRILJANT!
IK VRAAG EEN
LUIPAARD EN HIJ TEKENT
EEN LUI PAARD,
SNAP JE?

ZEG DAT
HET NIET
WAAR IS.

JA,
LACHEN!

VERDOMME, DOOR DIE FLURK
IS HET HALF ZES GEWORDEN.

ALS WE NU NAAR
HUIS RIJDEN, STAAN WE
IN DE FILE.

DAN KUNNEN WE
BETER IETS GAAN
DRINKEN, NEE?

DUIVELT JE,
CAMBRÉ?

MAAK ER EEN BAK VAN,
IK KAN HET GEBRUIKEN.

ZON MIDDAG
IS SLECHT
VOOR MIJN
MORAAL.

WIJ WORDEN
BEHANDELD ALS TWEE
IDIOTEN EN DAT IS
JOUW SCHULD.

WAT?

WAAROM?

EEN GOBIE SCENARIST SCHRIJFT
EEN SUCCESREEKS DIE ZIJN
TEKENAAR WERELDBEROEMD
EN RIJK MAAKT.

DAAR HEB IK
IN JOUW GEVAL NOG
NIET VEEL VAN
GEMERKT.

IK WEIGER NOG LANGER
ONDERMAATSE SCENARIO'S
UIT TE TEKENEN.

**IK EIS
INSPRAAK!**

HELABA!
GEEN RUZIE MAKEN,
HE GASTEN.

KINDEREN
MOETEN ZWIJGEN
ALS GROTE MENSEN
SPREKEN!

FORMOSUS!

SORRY,
IK HAD JE NIET ZIEN
ZITTEN.

IK VERONDERSTEL
DAT JE WEET WIE
DAT ZIJN?

NIET DOEN
DAT IS...

GEEN PROBLEEM,
GAST.

NEE, MIS
IK IETS?

TREK HET JE NIET AAN,
WIE ZOU DE TEKENAAR VAN
SNOOPY OF GARFIELD
HERKENNEN? OOK
NIEMAND.

LOGISCH,
DIE ZIJN DOOD,
LEGENDRE.

ALS MEDEWERKER AAN DE CULTUURKRANT ZOU
HIJ TOCH MOGEN WETEN WIE DE MANNEN
ACHTER DE SUCCESVOLLE SPIN-OFF
VAN SUSKE EN WISKE ZIJN, OF NIET?

INTEGENDEEL.
WI ZIJN NIET VOOR NIETS
EEN CULTUURKRANT, SCHAT.
GRAPHIC NOVELS,
EN BEELDROMANS,
COOL...

MAAR JULLIE
MAKEN DUS
SIKIPJES?

GEZELLIG.

MIJN NIEUWSTE, VERS VAN
DE PERS. PEPERDUUR,
MAAR JE KRIJGT 'M
CADEAU.

OEI.

ALWEER
ZO'N JOEKEL?

DE SUBSIDIECOMMISSIE MOET WEL DE INDRUK
KRIJGEN DAT IK IETS DOE VOOR HET GELD
DAT ZE MIJ GEVEN, HÉ GASTEN.

IK DACHT, IK ZAL HET ZELF MAAR ZEGGEN,
DAN HOEVEN JULLIE HET NIET ACHTER
MIJN RUG TE DOEN.

HEU...

SUCCES MET
DE DINGEN
DIE JULLIE
MAKEN.

EN ALLE DRANK
IS BETAALD.
UIT DE STAATSKAS,
DUS LAAT HET
SMAKEN.

IK HERHAAL...

EEN
VISWINKEL...

JAJA.

LATER...

**NAAR DE
VISVEILING!**

WE HALEN SPROT
EN SLIPTONG EN
OM NEGEN UUR
GAAN WE OPEN!

RUSTIG,
CAMBRÉ.

WE
MOGEN NIET
OPGEVEN.

DOE IK
OOK NIET.

MAKE CAMBRÉ
EN LEENDRE
GREAT AGAIN!

MET
KIEBELING
EN ROLMOPS!

JIJ WOU
INSPRAAK?

ZULLEN WE
SAMEN IETS
CREËREN, VAN START
TO FINISH?

HMMM

EEN WANHOOPSDAAD, MAAR
IK BLIJF OPTIMIST.

MIJN FENOMENALE TALENT
EN JOUW HEU...
WHATEVER.

MISSCHIEN LEVERT
HET IETS OP.

WIJ HEBBEN VAN VIS
NOG MINDER VERSTAND
DAN VAN STRIPS.

GEBREK
AAN VERSTAND HEEFT
MIJ NOOIT GESTOPT,
LEENDRE

ALLES WAT WE NODIG HEBBEN IS
EEN GOED SCENARIO EN KRAPPE
TEKENINGEN.

DIE TEKENINGEN
ZULLEN HET PROBLEEM
NIET ZIJN.

**CHAREL CAMBRÉ
MAG JIJ ZO LAAT
NOG BUITEN?
HAHAHAHAHA!**

17

Heden VERSE VIS

November 2018. Charel Cambré en Marc Legendre zitten elkaar weer eens lekker op te juttten over een niemendal en een cartoon dringt zich op. Zoals dat bij hen gaat, ligt er twee minuten later een scenario van Marc, een uitgewerkte gag van Charel, is er een naam, een logo, een Facebookpagina en veel goesting om enkel nog dát te doen. *Heden Verse Vis*, naar de beroemde Lambik-grap, is geboren.

Thans verschijnt het eerste langverhaal waarin Cambré en Legendre beslissen om onder de Spaanse zon te gaan brainstormen over een strip die hen roem en geld moet opleveren. Het knotsgekke verhaal liep in Eppo waar *Heden Verse Vis* al snel een publiekslieveling werd. Want het zal niemand verbazen dat beide heren in hun relaas in de eerste plaats heel hard met zichzelf lachen. En dat werkt zéér aanstekelijk.

“*Heden Verse Vis* was in 2021/2022 een van de topstrips in Eppo. Onze lezers kunnen niet wachten op het vervolg.”

– ROB VAN BAVEL
HOOFDREDACTEUR EPP0

“Wij kijken nu al uit naar de lezersbrieven van de woke beweging.”

– JEROEN OVERSTIJNS
STANDAARD UITGEVERIJ

“Het grappigste stripalbum dat ik in jaren heb gelezen. De Cauvin en Lampil van het Nederlands taalgebied vinden ook een nieuw genre uit: een samenhangend verhaal maken van uitstekende gagplaten. Elke pagina is geestig. *A fresh fart in the striplandscape!*”

– PATRICK VAN GOMPEL

“Op pientere wijze fileren Marc en Charel in *Heden Verse Vis* al wat vervelend is aan de stripwereld. De aalgladde palingen komen er slinks mee weg omdat ze vooreerst zichzelf in de zeik nemen. Viva Carlos y Marco, olé!”

– DAVID STEENHUYSE
STRIPSPECIAALZAAK.BE

“Wat een team! Twee klasbakken bij elkaar kan niets anders dan een zalige strip opleveren!”

– JAN BOSSCHAERT

HEDEN VERSE VIS
En route!

Legendre, Cambré
Hardcover | 66 pag. | € 19,99
Vanaf 1 juni beschikbaar.

STANDAARD UITGEVERIJ